

LIBRIS

We know
books

CHARLES DICKENS

DAVID COPPERFIELD

Traducere de
Liana Ciuche și Monica Manolachi

Volumul I

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICKENS, CHARLES

David Copperfield / Charles Dickens; trad. de Liana Ciuche și
Monica Manolachi; pref. de Lucian Pricop – București:

Cartex 2000, 2022

3 vol.

ISBN 978-606-091-028-2

Vol. 1 - ISBN 978-606-091-029-9

I. Ciuche, Liana (trad.)

II. Manolachi, Monica (trad.)

III. Pricop, Lucian (pref.)

821.111-31=135.1

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

Experiența David Copperfield (prefață de Lucian Pricop).....	7
Capitolul I – Am venit pe lume	21
Capitolul II – Încep să văd.....	37
Capitolul III – Se produce o schimbare.....	56
Capitolul IV – Cad în dizgrație.....	76
Capitolul V – Sunt alungat de acasă	102
Capitolul VI – Îmi lărgesc cercul cunoștințelor.....	127
Capitolul VII – Primul meu semestru la Salem House.....	138
Capitolul VIII – Vacanța: o după-amiază cu adevărat fericită	163
Capitolul IX – O jalnică zi de naștere.....	183
Capitolul X – Nu mai sunt băgat în seamă, însă mi se hotărăște viitorul.....	199
Capitolul XI – Încep să trăiesc pe cont propriu și nu-mi place.....	226
Capitolul XII – Nu mă mai împac deloc cu viața pe care o duc, așa că iau o mare hotărâre.....	250
Capitolul XIII – Urmările hotărârii mele.....	263
Capitolul XIV – Mătușa ia o hotărâre în privința mea	289
Capitolul XV – Încep o viață nouă	311
Capitolul XVI – Devin un alt băiat, în multe privințe.....	324
Capitolul XVII – O apariție neașteptată	353
Capitolul XVIII – Privind înapoi spre trecut.....	378
Capitolul XIX – Privesc în jurul meu și fac o descoperire.....	389

CAPITOLUL I

Am venit pe lume

De voi fi fost eu personajul principal al vieții mele sau alt-cuiva s-ar cădea să i se atribuie meritul de a fi jucat rolul mai înainte pomenit, aceasta rămâne să dovedească istorisirea de față. Dar ca să-mi încep povestea vieții cu începutul, am a consemna aici că m-am născut (după datele care mi-au fost aduse la cunoștință și a căror crezare nu o pun la îndoială) într-o zi de vineri, chiar la miezul nopții, căci s-a băgat de seamă cu acel prilej că exact în clipa când orologiul a început să bată ceasurile, eu am început să țip, anunțându-mi astfel intrarea în lume.

Și astfel, luându-se în considerare ziua și ora nașterii mele, moașa, precum și alte femei de prin vecini cunoscătoare în astfel de treburi și care dovediseră un viu interes față de propria mea persoană cu câteva luni bune înainte de a fi existat posibilitatea să facem personal cunoștință, au declarat, mai întâi de toate, că eram predestinat unei vieți lipsite de noroc și, mai apoi, că fuseseam înzestrat cu harul de a vedea năluciri și duhuri; amândouă aceste daruri fiind, după credința lor, privilegiul tuturor acelor nefericiți copii, băieți sau fete deopotrivă, care se întâmplă să se nască în primele ore ale unei zile de vineri.

Bineînțeles, nu mai e nevoie aici să fac vreun comentariu asupra primei lor preziceri, pentru că nimic din ce-aș spune nu ar putea să fie o mai bună mărturie decât propria mea viață despre cât de adevărată sau neadevărată a fost prorocirea lor. Cât

despre cea de-a doua parte a celor spuse de ele, mă voi mărgini să afirm că dacă nu cumva acest har predestinat s-a manifestat devreme în copilăria mea, atunci înseamnă că nu am ajuns încă ziua să văd împlinindu-se prorocirea cu pricina. N-aș putea însă spune că am a mă plânge câtuși de puțin pentru că am fost ferit până acum de darul acesta și, dacă s-o întâmpla să existe unii care să fie înzestrați cu el, nu pot decât să le doresc cu dragă inimă să și-l păstreze pentru sine.

M-am născut cu căiță¹, care a fost scoasă la vânzare printr-un anunț la ziar, la un preț de nimic de cincisprezece guinee. N-am de unde să știu dacă cei ce se îndeletniceau cu marinăria erau strămtorați la vremea când s-a petrecut acest eveniment sau dacă nu cumva încetaseră să mai țină credințele străvechi și astfel au preferat să-și cheltuiască banii pe colace de salvare din plută. Tot ce știu eu este că la licitația pentru căița mea s-a făcut doar o singură ofertă, venită din partea unui avocat care făcea afaceri la bursă și care a oferit două lire sterline în bani gheață și restul în vișinată, renunțând chiar să mai ceară vreo asigurare că nu va sfârși înecat, dacă s-ar fi aflat vreodată într-o astfel de cumpănă grea. Drept urmare, anunțul a fost retras din ziar după această încercare lipsită de folos, căci dinspre partea vișinatei, și scumpa mea mamă, sărmana de ea, prepara această licoare spre vânzare la vremea aceea. Iar zece ani mai târziu, căița fu pusă drept premiu la o tombolă organizată prin părțile noastre, pe cincizeci de bilete de câte o jumătate de coroană fiecare, urmând ca viitorul câștigător să mai plătească cinci șilingi pe deasupra. Am fost și eu de față cu acest prilej și îmi aduc aminte cât de neplăcut și tulburat m-am simțit când am văzut cum a fost înstrăinată astfel o părticică din propria mea ființă. Și îmi mai amintesc că scufia a fost câștigată de o doamnă în vârstă, cu o sacoșă croșetată, din care, fără nici cea mai mică tragere de inimă, a scos cei cinci

¹ Căiță – parte a membranei care învește fătul înainte de naștere; faptul de a te naște cu căiță era considerat semn bun, iar credința populară susținea că acela care deține un astfel de obiect va fi ferit de înec (n.ed.).

șilingi hotărnicii dinainte, toți în monede de câte o jumătate de penny, din care lipseau doi penny și jumătate, cu toate că îndelungatul timp irosit și bunătatea de aritmetică pusă la bătaie s-au dovedit zadarnice în încercarea de a o convinge pe bătrâna doamnă că socoteala ei fusese greșită. Un fapt demn de remarcat ce avea să fie ținut minte pentru multă vreme a fost acela că, într-adevăr, doamna respectivă nu a murit prin înec, ci și-a dat obștescul sfârșit plină de demnitate, în propriul său pat, la vârsta de nouăzeci și doi de ani. Am aflat, de asemenea, că, până la ultima suflare, de nimic nu fusese mai mândră în viața ei decât de faptul că nu străbătuse niciodată vreo apă, în afară de cazul când avusese de trecut vreun pod, și că până la sfârșitul zilelor sale își exprimase de față cu cei cu care obișnuia să-și ia zilnic ceaiul (pentru care avea o adevărată slăbiciune) indignarea față de nelegiuirea făcută de marinari și de alții ca ei care aveau îndrăzneala să umble „brambura” prin lume. Zadarnice au fost încercările de a o face să priceapă că existau și anumite beneficii în această îndeletnicire îndoielnică, de exemplu, procurarea ceaiului, pentru că de fiecare dată răspunsul ei era același, adică „să lăsăm brambureala asta!”, și de fiecare dată îl dădea cu încă și mai sporită exagerare și o cunoaștere instinctivă a tăriei obiecțiilor sale. Și ca să las și eu la o parte toată această brambureală, mă voi întoarce la momentul nașterii mele.

M-am născut la Blunderstone, în Suffolk, sau „pe-acolo, pe undeva”, cum se spune în Scoția, și am fost orfan, căci tatăl meu închisese ochii și plecase pe lumea cealaltă de șase luni când eu i-am deschis pentru prima dată asupra lumii acesteia. Chiar și acum mi se pare nefiresc când mă gândesc că n-a apucat să mă vadă. Încă și mai nefirească îmi pare amintirea nelămurită de pe când eram mic copil, care se leagă de imaginea pietrei funerare albe de pe mormântul său din cimitir și de înduioșarea nelămurită care mă cuprindea știindu-l stând acolo singur în întunecimea nopții, în timp ce salonul nostru mic era scaldat în căldură și în lumina focului și a lumânărilor, iar intrările casei noastre erau închise și zăvorâte într-un fel care mie mi se părea uneori că

LIBRIS

We know
books

CHARLES DICKENS

DAVID COPPERFIELD

Traducere de
Liana Ciuche și Monica Manolachi

Volumul II

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICKENS, CHARLES

David Copperfield / Charles Dicken; trad. de Liana Ciuche și Monica Manolachi; pref. de Lucian Pricop – București:

Cartex 2000, 2022

3 vol.

ISBN 978-606-091-028-2

Vol. 2 - ISBN 978-606-091-030-5

I. Ciuche, Liana (trad.)

II. Manolachi, Monica (trad.)

III. Pricop, Lucian (pref.)

821.111-31=135.1

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

Capitolul XX – Acasă la Steerforth	9
Capitolul XXI – Micuța Emily	21
Capitolul XXII – Locuri vechi și oameni noi	48
Capitolul XXIII – Îmi dau seama că domnul Dick are dreptate și îmi aleg o profesie	78
Capitolul XXIV – Primul dezmăț	100
Capitolul XXV – Îngeri buni și îngeri răi	111
Capitolul XXVI – Cad în robie	139
Capitolul XXVII – Tommy Traddles	161
Capitolul XXVIII – Domnul Micawber aruncă mânușa	174
Capitolul XXIX – Mă duc din nou în vizită la Steerforth acasă	201
Capitolul XXX – O pierdere	212
Capitolul XXXI – O pierdere și mai mare	223
Capitolul XXXII – Începutul unei lungi călătorii	235
Capitolul XXXIII – Sunt fericit	261
Capitolul XXXIV – Mătușa îmi dă pe neașteptate o veste cumplită	285
Capitolul XXXV – Deprimare	297
Capitolul XXXVI – Entuziasm	326
Capitolul XXXVII – O mică baie rece	350
Capitolul XXXVIII – Desfacerea unei asocieri	362
Capitolul XXXIX – Wickfield și Heep	386

CAPITOLUL XX

Acasă la Steerforth

Când slujnica bătu la ușa odăii mele a doua zi dimineața, la ceasurile opt, și-mi spuse că apa de bărbierit era gata pregătită, m-am simțit din cale afară de neplăcut și am roșit, pentru că știam că nu-mi era de trebuință. Mi se păruse c-o auzisem râzând când mi-a spus că-mi adusese apa pentru ras, iar bănuiala aceasta nu mi-a dat pace tot timpul cât m-am îmbrăcat și când am coborât la micul dejun și am trecut pe lângă ea pe scară, mi-am dat seama că aveam un aer vinovat, de parcă aș fi ascuns cine știe ce taină. De fapt, îmi dădeam atât de bine seama că eram cu mult mai tânăr decât aș fi dorit, încât chiar nu m-am încumetat să trec pe lângă ea, pentru că scara era foarte îngustă. Așa că auzind-o măturând, am rămas locului, uitându-mă pe fe-reastră la statuia ecvestră a regelui Carol, împresurată de o sumedenie de birje care se încurcau unele în altele și văduvită de orice măreție regală în burnița și ceața groasă și întunecată, până ce mi-a strigat ospătarul să cobor, spunându-mi că prietenul meu mă aștepta deja.

Nu l-am găsit pe Steerforth la cafenea, ci într-un apartament particular foarte plăcut, cu draperii roșii și covor turcesc. În cămin ardea un foc cu vâlvătaie, iar pe masa așternută cu o față albă, curată, era pregătită o gustare caldă, cu bucate delicioase, și toate acestea – odaia, focul, micul dejun, Steerforth – se răsfrângeau în oglinjoara rotundă de deasupra bufetului, alcătuiind

un fel de tablou în miniatură plăcut și vesel. La început am fost cam sfios, văzând cât de stăpân pe sine era Steerforth și cât de elegant și cu mult deasupra mea în toate privințele, inclusiv vârsta. Însă purtarea sa neforțată m-a făcut curând să uit de stânjeneală și să mă simt în largul meu. Îi purtam o admirație nesfârșită pentru felul în care schimbase lucrurile pentru mine la „Crucea de Aur” și nu conteneam să compar starea jalnică și proastă în care mă găsisem cu o zi înainte cu confortul de care mă bucuram și primirea care mi se făcuse în dimineața aceea. Iar cât privește familiaritatea necuviincioasă cu care se purtase ospătarul cu mine, aceasta dispăruse ca și când nici n-ar fi existat vreodată și acum ne servea într-un chip cât se poate de respectuos.

– Ei, Copperfield, îmi zise Steerforth când am rămas singuri, aș vrea să-mi spui cu ce te ocupi și unde te duci, să-mi povestești totul despre tine. Că doar ești de-al meu!

Am simțit cum mi se suie sângele în obraji de încântare, văzând că îmi poartă același interes ca și odinioară și i-am povestit cum mătușa mea venise cu propunerea să plec în această călătorie și unde aveam de gând să mă duc.

– Păi atunci, fiindcă n-ai de ce să te grăbești, vino cu mine acasă, la Highgate, pentru o zi-două, îmi zise Steerforth. O să-ți placă mama. E foarte mândră de mine și o să te cam plictisească vorbind despre asta, dar e un lucru pe care i-l poți ierta. Și sunt încredințat că și tu o să-i plăci ei.

– Mi-aș dori să fie așa, pe cât ești tu de drăguț să mi-o spui, i-am răspuns eu zâmbind.

– O, mi-a spus Steerforth, o să vezi că mama îi îndrăgește pe toți cei care țin la mine.

– Atunci cred că pe mine o să mă îndrăgească cel mai tare, i-am spus eu.

– Bine! zise Steerforth. Dacă vii cu mine, o să ai prilejul să te convingi singur. O să mergem mai întâi să vedem leii¹ vreun

¹ Inițial, leii erau ținuți în Tumul Londrei, dar în timp expresia „a merge să vedem leii” a ajuns să capete sensul mai general de „a face un tur al orașului” (n.ed.).

ceas sau două – e ceva pentru un tânăr ca tine să-i vadă, Copperfield! – și după aceea o să luăm diligența spre Highgate.

Nu-mi venea să cred că e adevărat ce mi se întâmplă și mă gândeam că e doar un vis din care mă voi trezi în odaia cu numărul patruzeci și patru, și mă și vedeam stând iar singur în separeul din cafenea, servit de ospătarul cu purtarea lui necuviincioasă. I-am scris mătușii cât de norocos eram că m-am întâlnit cu vechiul meu coleg de școală pentru care nutream o mare admirație și i-am spus că am primit să merg la el acasă pentru o vizită de câteva zile, iar după aceea am luat o birjă și ne-am dus să vedem panorama și alte locuri de interes din oraș și apoi am mers la muzeu, unde am avut prilejul să-mi dau seama cât de multe știa Steerforth despre o sumedenie de subiecte și cât de puțin preț părea să pună pe toate aceste cunoștințe.

– O să ajungi cel mai bun din colegiu, Steerforth, dacă nu cumva ai și ajuns deja, i-am spus eu. Și or să se mândrească să te aibă printre ei, și pe bună dreptate!

– Eu, cel mai bun? strigă Steerforth. N-o să fiu eu acela, dragă Daisy! Te superi dacă-ți spun Daisy?

– Nu, nicidecum! i-am răspuns eu.

– Ești un băiat de ispravă! Așadar, Daisy dragă, îmi zise Steerforth râzând, nu am nici cea mai mică dorință și nici prin gând nu-mi trece să mă fac remarcat în felul acesta. Ceea ce am făcut până acum îmi este îndeajuns pentru țelul pe care îl urmăresc eu. Și găsesc că îmi vine greu să mă împac cu mine însumi chiar și așa cum sunt acum, în clipa de față.

– Dar faima..., am dat eu să spun.

– Ești ca o fetișcană romantică! m-a oprit Steerforth, râzând cu încă și mai multă poftă. Pentru ce să mă ostenesc? Pentru ca o gloată de nătângi să se uite la mine cu gura căscată de mirare și să mă aplaude? N-au decât să facă toate astea pentru altcineva. Din partea mea, cine tânjește după faimă n-are decât să se înfrupte din ea!

Mă simțeam foarte rușinat că săvârșisem o greșeală atât de mare și îmi doream tare mult să vorbim despre altceva. Din

LIBRIS

We know
books

CHARLES DICKENS

DAVID COPPERFIELD

Traducere de
Liana Ciuche și Monica Manolachi

Volumul III

EDITURA CARTEX 2000

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DICKENS, CHARLES

David Copperfield / Charles Dickens; trad. de Liana Ciuche și
Monica Manolachi; pref. de Lucian Pricop – București:

Cartex 2000, 2022

3 vol.

ISBN 978-606-091-028-2

Vol. 3 - 978-606-091-031-2

I. Ciuche, Liana (trad.)

II. Manolachi, Monica (trad.)

III. Pricop, Lucian (pref.)

821.111-31=135.1

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

Capitolul XL – Drumețul	9
Capitolul XLI – Mătușile Dorei	21
Capitolul XLII – Mișelia	43
Capitolul XLIII – Privind din nou spre trecut.....	71
Capitolul XLIV – Căsnicia noastră.....	82
Capitolul XLV – Domnul Dick îndeplinește profeția mătușii.....	101
Capitolul XLVI – Vești	120
Capitolul XLVII – Martha	136
Capitolul XLVIII – De-ale căsniciei.....	149
Capitolul XLIX – Mă văd implicat într-o afacere misterioasă.....	163
Capitolul L – Se împlinește visul domnului Peggotty.....	178
Capitolul LI – Începutul unor și mai lungi peregrinări.....	189
Capitolul LII – Asist la o explozie.....	209
Capitolul LIII – O nouă privire spre trecut.....	238
Capitolul LIV – Tranzacțiile domnului Micawber.....	244
Capitolul LV – Furtuna.....	263
Capitolul LVI – Rana cea nouă și cea veche	278
Capitolul LVII – Emigranții	286
Capitolul LVIII – O lungă absență.....	299
Capitolul LIX – Întoarcerea	307
Capitolul LX – Agnes.....	328
Capitolul LXI – Îmi sunt înfățișați doi interesanți deținuți	339
Capitolul LXII – Calea mea se luminează.....	353
Capitolul LXIII – Un musafir	364
Capitolul LXIV – O ultimă privire spre trecut	374

CAPITOLUL XL

Drumețul

Când am ajuns acasă, în strada Buckingham, am avut o discuție cât se poate de serioasă cu mătușa mea despre toate întâmplările pe care le-am povestit în capitolul anterior. Mătușa s-a arătat foarte preocupată de tot ce i-am spus și vreme de vreo două ceasuri după ce-am isprăvit de vorbit a bătut odaia în sus și-n jos cu mâinile încrucișate. Ori de câte ori era frământată de o chestiune se apuca să măsoare odaia în felul acesta și îți puteai da seama cât de adâncă îi era tulburarea după durata acestor plimbări. În seara aceea a fost atât de răscolită de veștile pe care i le dădusem, încât a simțit nevoia să deschidă și ușa de la dormitor, ca să-și lungească drumul pe care-l străbătea dintr-un capăt al salonului până în capătul celălalt al dormitorului. Și în timp ce domnul Dick și cu mine ședeam liniștiți lângă cămin, ea intra și ieșea întruna din salon, străbătând calea pe care și-o deschisese cu pasul neschimbat și plimbându-se dintr-o încăpere în alta cu aceeași regularitate ca bătaia unei pendule.

Când domnul Dick a plecat la locuința lui să se culce și am rămas singur cu mătușa, m-am apucat să întocmesc scrisoarea către cele două mătuși ale Dorei. Ostenită după atâta preumblat, mătușa se așezase și ea lângă cămin, cu poala rochiei adunată pe genunchi, după cum îi era obiceiul. Însă în loc să stea ca întotdeauna,

ținându-și paharul pe genunchi, de data aceasta s-a abătut de la regulă, lăsându-l uitat pe policioara de deasupra căminului, și cu cotul stâng sprijinit pe brațul drept și bărbia în palmă, se uita la mine, adâncită în gânduri. De câte ori îmi ridicam ochii de pe scrisoare, privirea mea o întâlnea pe-a ei.

– Sunt foarte bine dispusă, dragul meu, mă încredința ea din când în când dând din cap, dar mă frământă multe gânduri și de aceea nu am astâmpăr.

Adâncit în scrisoarea mea, n-am băgat de seamă decât după ce s-a dus la culcare că nici măcar nu gustase din băutura de seară, cum îi spunea ea, și că paharul rămăsese neatins pe policioara de deasupra căminului. Când i-am bătut la ușă ca să-i spun ce descoperire făcusem, mi-a deschis ușa arătându-se încă și mai drăgăstoasă decât de obicei, însă nu mi-a spus decât „Astă-seară n-am chef s-o beau, Trot!“, a clătinat din cap și s-a întors în dormitor.

Dimineața i-am dat să citească scrisoarea pe care voiam să le-o trimit celor două mătuși ale Dorei și s-a arătat de acord cu tot ce scrisesem. Am pus-o la poștă, gândindu-mă că nu-mi rămânea nimic altceva de făcut decât să aștept răbdător răspunsul. Și a trecut aproape o săptămână, iar eu încă îl așteptam să sosească.

Într-o seară, am plecat de la doctor și am pornit pe jos spre casă, prin ninsoare. Fusese o zi geroasă și suflase un vânt înghețat dinspre miazănoapte și rășărit. Spre seară însă vântul s-a potolit și a început să ningă. Îmi aduc aminte că ningeă fără oprire, cu fulgi mari și deși, și omătul se așternea într-un strat gros. Zgomotul roților și al pașilor se auzea atât de înfundat, de parcă străzile ar fi fost acoperite cu un covor gros de puf.

Drumul cel mai scurt spre casă trecea prin străduța St. Martin's Lane și întotdeauna în seri friguroase ca aceea o luam pe acolo. Pe vremea aceea, biserica de la care își trăsese numele strada era înghesuită printre celelalte clădiri și nu avea niciun loc deschis în fața ei, iar ulița cobora șerpuind spre strada Strand. Apropiindu-mă de treptele bisericii străjuite de colonade, am întâlnit,

chiar în colț, o femeie. S-a uitat la mine, a trecut de cealaltă parte a ulicioarei și s-a pierdut în noapte. Chipul ei mi-era cunoscut. Îmi dădeam seama că o mai văzusem undeva, însă nu-mi puteam aduce aminte unde. Fața ei îmi trezea o amintire care avea ecouri în inima mea, dar în clipa când am zărit-o gândurile mele erau cu totul în altă parte și nu m-am putut dumiri cine era.

Pe treptele bisericii se afla un om. Stătea aplecat deasupra unei poveri pe care o pusese jos, în zăpada proaspăt căzută, ca să și-o mai potrivească. I-am văzut și silueta și chipul în aceeași clipă, însă nu cred să mă fi oprit în uluiala mea. În orice caz, cum mergeam în direcția lui, omul s-a îndreptat de spate, s-a întors și a coborât treptele spre mine. M-am trezit față în față cu domnul Peggotty!

Atunci mi-am dat seama și cine era femeia pe care o întâl-nisem. Era Martha, fata căreia Emily îi dăduse niște bani, în bucătăria doicii mele, în noaptea aceea de care-mi aduceam atât de bine aminte. Martha Endell, cea despre care Ham îmi spusese că unchiul lui n-ar fi suferit pentru nimic în lume să știe că nepoata sa mult iubită ar fi avut vreo legătură de prietenie cu ea.

Ne-am strâns mâinile cu multă căldură și în prima clipă niciunul din noi n-a fost în stare să scoată vreo vorbă.

– Dom'șorul Davy, mi-a spus domnul Peggotty strângându-mi cu putere mâna, mă bucur atât de mult să te văd! Îmi pare așa de bine că ne-am întâlnit! Îmi pare nespun de bine!

– Și mie-mi pare bine să te văd din nou, dragul și vechiul meu prieten! I-am încredințat eu.

– Mă gândisem să trec pă la dumneata p-acasă în seara asta, domnule, a urmat domnul Peggotty, da' cum știam că acum locuiești împreună cu mătușa dumitale – căci am aflat când m-am dus acasă, la Yarmouth – m-am temut să nu fie prea târziu. Oricum, domnule, ți-aș fi călcat pragul mâine dis-de-dimineată, înainte s-o pornesc mai departe.

– Iar? I-am întrebat eu.

– Da, domnule, mi-a răspuns el, clătinând încet din cap. Măine plec din nou la drum.